

SZERKESZTŐSÉG

hova

a lapba szánt kéziratok
küldendőkSzékelyudvarhely,
ev. ref. papi lakás.Előfizetési pénzek,
reklamációkBecsek Dániel Fia
könyvnyomdájába inté-
zendők: Sz.-udvarhely
Árpád-utca 3.

VASÁR NAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

FŐSZERKESZTŐ:
NAGY KÁROLY, ref. theol. tanár.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VAJDA FERENCZ,
székelyudvarhelyi ref. pap.

KIADJA:

Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
»Egyházi Értekezlete«

Megjelenik:

minden vasárnap egy iven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill.

Olvasóinkhoz.

A »Vasárnap« harmadik évfolyamának pályafutásában befejezte az első negyedét. Azon olvasóinkat, a kiknek előfizetése a múlt hó végével lejárt, szívesen kérjük, hogy előfizetéseiket ujítsák meg. Eddigi számjaink, úgy hisszük, hogy meggyőzték olvasóinkat a felől, hogy a »Vasárnap« nélkülözhetetlen egy keresztény család házában. S mégis, hány család nélkülözi! Kérjük olvasóinkat, igyekezzenek azon is, hogy maguk mellé még egy-egy előfizetést szerezzenek. Anyaszentegyházunknak igen nagy szüksége van arra, hogy tántoríthatatlan, az igazság erejével felfegyverzett tagjai legyenek. Ezt pedig csak kitartással, buzgósággal érjük el. A ki éppen most az előfizetési pénzt nem tudná beküldeni: az értesítsen egy levelező lapon, mert szívesen várunk. A »Vasárnap« előfizetési ára az esztendő hátralevő részére 3 korona; félévre 2 korona, negyedévre 1 korona. Oly csekély összeg, hogy vallásáért, egyházáért és saját lelki épületéért: bárki áldozhat ennyit. Az előfizetések posta utalványon Becsek D. Fia könyvnyomdájába küldendők, Székelyudvarhely, Árpád-utca 3.

A »Vasárnap« szerkesztősége.

Egyházi adózás.

Az lesz a folyó évben összeülendő zsinatnak legmaradandóbb alkotása, ha az egyházi adófizetés kérdését derekasan meg tudja oldani. Az a javaslat pedig, melyet a konvent, tervezetképpen kiadott, nem egészen alkalmas arra, hogy az egy-

házi adófizetés helyesen oldassék meg. Mondanunk sem kell, mert anyaszentegyházunk mindenik tagja tudja, érezi, hogy az egyházi adó súlyosan nehezedik vállainkra. Vannak egyházközségek, hol az állami adónak 120—150 százalékét fizetik a mi református hiveink egyházi adóba. Ezen felül jó még a tandíj, a domestika. Némely helyeken a felekezetenküliség, a hit elhagyás oka éppen a magas egyházi adó. Sok szülő pedig az iskolai terhek miatt adja gyermekét a katolikus iskolákba, hol ingyen tanítják, holott keze alatt van a saját felekezete iskolája is. Igazán, az isteni gondviselés különös kegyelmének köszönhetjük, hogy a nagy teher miatt, egyházunk már többet nem veszített. Ebből is látszik, hogy kálvinista népünk a Krisztus evangéliumát mégis többre becsüli a világi javaknál. A jobb jövő reményében inkább tűr, szenved.

A konventi javaslat ezen a nyomasztó terhen akar segíteni. Hogyan? Kétféle adónemet ajánl. Egyik a *személyi adó*, mely minden családfő után két korona lenne. Másik a *vagyoni adó*, mely az állami adó után perczentekben róvatnék ki. És éppen itt a hiba, hogy ezek a perczentek nem igazságosan számítatnak. Kedveznek a vagyonosabb osztálynak, terhet rónak a szegény emberre. Nincs igazság az alkalmazásban. Mert, a terv szerint, az, a kinek 20 koronáig eső állami adója van, fizetne 25%-ot. De már az, akinek 100 korona állami adója van, csak 20 kor. után

fizetne 25%-ot, míg a többi után átlag 15%-ot. Vagyis, a legnagyobb számú egyházi adófizető osztályt meg terhelnék, minden korona után, 25 fillérrel; míg a vagyonosabb osztály adópercentje, holmi cikornyás számítás után, fokozatosan szállana. Így nem segítünk a szegény néposztályon. Hanem segíthetünk úgy, ha az adó korona utáni perzentet leszállítjuk pl. 5—10 fillérre. És ezt egyformán alkalmazzuk szegényre, gazdagra, egy bizonyos összegig fel, hogy a gazdagok se forduljanak el az egyháztól. A személyi adót pedig le kell szállítani egy koronára; vagyis a vagyontalan, napszámos osztály ne fizessen többet egy korona egyházi adónál. Ezt aztán könnyen megfizetheti.

Csak ily módon lehetne elérni, hogy kálvinista jó magyar népünk szabaduljon a nagy egyházi teher alól. Hát ha alább száll az egyházi adó, hogyan fedezzük a fennálló szükségeket? Államsegély útján. Követeljük, hogy az állam hajtsa végre az 1848. XX. trvczikket, egyházi önkormányzatunk sérelme nélkül. Erre már rászolgáltunk. Eleget voltunk már mostoha gyermekei az államnak. Ha ezt így megcsinálja az összeülő zsinat: igen jó munkát fog végezni. Különben csak férczelt.

Vajda Ferencz.

Nagypénteken.

Kik behinték utját virággal:

»Feszítsd meg«-et kiállt a nép; —
Ki csókkal illeté ruháját:
Róla mindent foszlányra tép,
— »Áldott, ki jött az Ur nevében!« —
Még átalrezg a levegőn
S már szegzik a gyalázat-fára
Ott, odafenn a hegytetőn.

És ott sem hagynak neki békét
A végtelen kínok között . . .
Az ég elfödte tiszta arcát,
Sötét fellegekbe öltözött.
A szikla ott fenn a hegy ormán,
— Amint tudjátok — meghasadt,
S az ember? — Óh, az vad örömben
Ott tombolt a kereszt alatt!

Az ember, oh igen az ember!
— Hisz ilyet csak ember tehet, —
A gyűlölet viszi halálra,
Aki mindenkit szeretett.
Az ember, oh igen, az ember
Ölhet meg csak ilyen szívet . . .
. . . Földi ember megváltójának
Oh, mai nap is így fizet!

G. Diószeghy Mór.

TARCZA.

A nevelésről.

(2) — Irta: Kovács Dánielné. —

Azonban sokkal elszomorítóbb a kép, melyet leányaink mai nevelési rendszere tár előnkbe, mert itt sokkal nagyobb mértékben feltűnik az anyag diadala a szellem fölött. Leányainkat a boldogságra akarjuk nevelni s boldogságukat csak az anyagi jólét biztosításában vélve feltalálni, már gyermekkoruktól kezdve a tudományok és minél magasabb képezés utáni vágyat és szeretetet ápoljuk benne, míg saját maga is meggyőződik felőle, hogy csak ezen az egy uton lehet boldog. Pedig mennyivel kevesebb fáradsággal s aggodalommal lehetne leányainkat úgy nevelni, hogy a magyar nő egyetlen hivatásában képzeljék és keressék boldogságukat. A magyarnak szentsége a házi tűzhely volt, annak melegénél csirázott, nőtt, erősödött meg az Istenben való hit és midamá szokások, felfogások, érzések, erkölcsök, melyek vezetőik voltak az életben. A házi tűzhely szent melegének őre a nő, az édes anya volt. Hogyan őrizzük ma a házi tűzhely melegét? Idegen nemzet mintájára rendezzük be társadalmi életünket, idegenek erkölceit, szokásait, természetét látva magunk előtt, letérünk a helyes utról s sokan ro-

hanva az áradattal, leányainkat beledobjuk az élet vad forgatagába, hadd rohanjon, küzdjön, torzsal-kodjék, vesszen, bukjon a kenyérért. A tűzhely az alatt kihül, az erkölcsök fattyuhajtásai sinyle-nek mellette csak s a sóvárgott boldogság elérhetetlen, messzeségbe távozik. — Elfeleddjük leányaink nevelésénél tekintetbe venni azt, hogy »a női szív olyan érzések számára van berendezve, melyek csak a családi életben érhetik el virágzásuk pompáját s ha ezzel ellentétes viszonyban neveljük, fellelheti-e vajjon boldogságot?« Oh, minő homály fűdi az anyák szemét, midőn leányaik nevelésénél teljesen az anyagi tekinteteknek szentelik törekvéseiket! Pedig semmiféle zsiros jövedelem nem ér fel azzal az állással, ha valaki a szó igaz és magyaros értelmében jó feleség és jó anya lehet. A feleségre és anyára oly magasztos kötelesség teljesítése vár, hogy azon a téren férfi a nőt soha utol nem érheti, el nem hagyhatja s így a nő mindig ideál marad, míg a kenyérért való küzdelemben és harcban, hol egymást versenytársaknak tekintik, az ideál az eszmény porba hull. S midőn a kenyér után futva az önállóság eszméjével képzeljük célunk végpontját koszoruzhatni, akkor távolodunk emez eszmétől leginkább, mert »a családi életben a nőnek, mint gyengébb félnek kiváltságokhoz van joga, de ha kilépünk a küzdőterre és egyenlők akarunk lenni a férfiakkal, akkor elveszítjük ezen kiváltságokat és mint gyengébbek, mi leszünk az elnyomottak.«

A hit.

Gyarlók vagyunk mi, földi emberek.

Nagyoknak, hatalmasoknak hisszük magunkat, pedig csak tehetetlen porszem vagyunk a nagy mindenségben. Egy piczinyke porszem, melyet a szélvész, a vihar kénye-kedve szerint dobál. Tehetetlen porszem és mégis bírni akarjuk Isten cselekedeteit; a mi véges eszünkkel megérteni akarjuk tetteit, felfogni nagyságát.

Megérteni, felfogni Isten nagyságát mi nem tudjuk talán soha. S éppen az ember gyarlóságában, gyengeségében rejlik, leli indító okát a valástalanság, a hitetlenség. Az ember, kit Isten a maga képére teremtett, formált, sokszor megtagadja önmagát, meg Istenét. Magát felvilágosodottnak gondolja, s szívéből kiakarja irtani a hit felemelő, boldogító tudatát, s nem akarja észre venni, hogy ezek után szive, lelke úgy vágyik valami után, úgy szomjuhozza a hit enyhető forrását. Igen, mert mi a virágnak a harmat, a napsugár, az a hit az emberi léleknek.

Hit nélkül nincs, nem is lehet élet.

Ha gyengülni érzed hited, menj csodálni Isten nagyságát, hatalmát a szabad természet ölében. Hiszen az egész természet Isten nagyságát és jóságát hirdeti. Mikor látod, hogy a megfagyott, megdermedett természet miként éled új életre; miként fakad fű, fa, virág, s miként indul meg a lázas munka, a feltámadás a tél után a természet szent templomában, lehetetlen, hogy szivedben ne ébredne fel a jó érzés, a szunyadó hit; lehetetlen,

és minő téves felfogás, a műveltséget csak olyan egyéneknek tételezni fel, kit a mai divatnak megfelelő munka és társadalmi körben foglalatostkodnak s kiknek legalább is pár ezer koronát biztosító diploma van kezökben. Emez anyagi felfogással s nevelési rendszerrel teljesen megelégedünk a családi tüzhely melegének ápolásáról, s midőn a hiányt kezdjük észrevenni, teljesen célra vezető eszköznek találjuk, ha lányainkat főző iskolákban taníttatjuk meg arra, a mire magunk nem vagyunk képesek megtanítani. Valóságos paródiája ez a régi családias nevelési rendszernek! Hát lehet a világon valahol a jó izlést egyszerűséggel párosulva, a takarékoskosságot a legapróbb részletekig kiterjedő gondossággal karöltve s a helyes beosztást a legnagyobb körültekintéssel egyesülve s mindezt az övéért gondoskodó szeretettel fűszerezve tökéletesebben elsajátítani, mint az édes anya oldalán a családi tüzhely melegénél? Ugy vélem, hogy a mindinkább divatosodó nevelési rendszerrel elérjük azt, hogy az egyetlen más nemzet nyelvén is vissza nem adható »feleség« fogalom helyébe egy új, a divatnak szintén megfelelő fogalmat kell alkotni azon kevés számú férfiak számára, kiknek még lesz bátorságuk arra, hogy a házaset rózsaláncaiba verjék magukat. Mai leánynevelési rendszerünk ráczáfol a történelem is, mert azok a magasztos lelkű nők, kiket emléklapjain kegyelettel és tisztelettel megörökít, nem jártak végig semmi tudományos aka-

demiat, hanem végigjárták az életnek és szeretetnek azt az iskoláját, hol a női szent érzések ápolása volt a főcél. És mikor hősiességet vittek véghez, avagy szívök melegével munkáltak embertársaik javán, mindig a tüzhely iránti szent lelkesedés és szeretet vezette tetteikben, mert vajjon teremthettek volna-e a hazát oly hősiességen védő Zrinyi Ilonák és oly nemes érzésű Lorántffy Zsuzsánnák, avagy azok az édes anyák, kik az 1848-as hazát védő hősiességet nevelték fel, ha szívök lángját a haza és embertársaik iránt nem egy szűkebb körű fogalom: a családi tüzhely szeretetéből áradó nemes érzés szította volna? A történelem más nemzet asszonyai közül is örökít meg olyan alakokat, kik műveltségük, hősiességük, vagy valamely más kiváló lelki tulajdonságuk által kivívták maguknak a világ elismerését, de hogy egy nő művelt, okos, felvilágosodott, önálló gondolkodású, nemeslelkű, hazájáért lelkesülő, embertársait szerető, istenfélő, valódi jó feleség, és jó anya legyen s egyaránt megállja helyét egy szalonban, mint a gyermekszobában, vagy főzőkanállal kezében a konyhán, arra csak magyar nő képes. Szegény magyar haza a jövőben, neked a mai nevelési rendszer mellett ilyen lányaid nem lesznek!

Nagyon természetes, hogy az anyagi törekvések nagy mérvű küzdelmeiben az élő eszményről, az Istenről is megelégedünk s nevelési rendszerünkben éppen azokat az alapelveket mellőzzük leginkább, melyeket Isten szab előnkbe

Igen, legyen a mi lelkünk legfőbb ékessége az Istenben való hit, ez tanítson minket szeretetre, könyörületre; ez erősítsen, ha az élet küzdelmeiben elcsüggedünk; ez vigasztaljon, a sors csapásaiban; ez tanítson imádni az egy igaz Istent, kinek jósága és szeretete véghetetlen. Legyen a mi lelkünk, a mi szívünk Istennek felszentelt temploma, melyben lakozzék a hit, a mindent pótló, a megvigasztaló, felemelő Istenben való hit. Akkor leszünk a mi Krisztusunknak méltó tanítványai, akkor leszünk Isten országának e földön megalapítói.

Csiki Albert.

Isten igéje.

— Az utolsó órák. —

Ime, ugymond, felmegyünk Jeruzsálembe és az embernek Fia elárultatik a papi fejedelmeknek és az irástudóknak és halálra kárhoztatják őtet és adják a pogányoknak kezeikbe. És azok megcsufolják, megostorozzák, megköpökdik és megölik őtet: de harmadnapra feltámad. (Márk. X. 33. 34.)

Milyen csudálatos előre látással jósolja meg Jézus életének végét. Minden úgy történt, amint megjövendölte. Mi, akik ismerjük már a virágvasárnapnak és nagypénteknek történetét: ha más egyebet nem tudnánk, ha nem ismernők küldetésének célját, e jóslat beteljesedéséből is, bizonyosságot tehetnénk a pogány századossal: bizony: *Istennek Fia vala ez!* A virágvasárnap és a nagypéntek, a földi dicsőség és a földi meg-

aláztatás napjai: Jézus istenfiúságának hirdetői. De mi az Isten Fiát csak az ember Fiában ismerhetjük meg. Nagy volt a hozsánnák napján, midőn mint királyt, úgy üdvözölték; mert a fény nem kábitotta el, hivatásában nem tartóztatta fel. Még nagyobb lett a halálban, mert jól tudta, hogy mi sors várakozik rá, mégis szembe nézett ellenfeivel, kiürítette a keserű pohárt, hogy a Golgotha szenvedéseivel, halálával a bűnös világot megválthassa. Halában is az maradt, aki életében volt: *próféta, főpap és király*. Próféta, aki Isten könyörülő szeretetéről beszélt az éhező szomjuhozó népnek, melyet addig nem ismert a világ. Főpap, aki egyetlenegy áldozatjával tökéletesekké tette midőrökké azokat, akik megszenteltetnek (Zsid. X. 14). Király, ki az általa alapított országot szent-lelkével kormányozza.

Az utolsó órákban, a legnagyobb kísértés napjaiban egész pályája, eddigi munkálkodása forgott kockán. Milyen könnyű lett volna a Dávid fénylő királyi székébe ülni. Csak egy szó és az elnyomott nép rögtön fellázad, fegyvert fog. De, akkor ki oldozta volna fel a léleknek bilincseit? Ki rázta volna le a kebelnek békóit? Csak egy kis ragaszkodás a világhoz, egy kis eltántorodás az igazságtól: és megszabadul a kereszt-haláltól. De akkor, keresztje nem lett volna az üdvösségnek forrása, halála nem lett volna engesztelő áldozat, váltság díj. Pedig ő is *ember* volt. Maga nevezi magát ember Fiának.

Reánk nézve, kiket most a virágvasárnap diadal ut és nagypénteki gyász ut érdekel és fog-

a boldogság elérhetése végett s így nevelésünk nem felel meg a vallásos irányelveknek sem. Az a boldogság, melynek vágyát s keresését a vallás is megengedi, minden anyagiasságtól menten, teljesen lelki tulajdonságokon épül fel és Isten országában keresendő s épen ezért romolhatatlan, tiszta, szent; feltételei teljesen ellenkezesnek a mindennapi, világszerinti értelemben vett boldogsággal, a hozzá vezető ut nehéz, küzdelmes, s csak úgy érhető el, ha nevelési rendszerünkben a szellem diadalra jut az anyag felett.

Isten országának alapelveit megismerhetjük az evangéliumból, hol meg van írva, hogy boldogok a lelki szegények, boldogok kiknek bánatuk van, boldogok az alázatosak, igazságosok, irgalmasok, tiszta szívűek, békességre igyekvők, az igazságért küzdők és azok, a kik Jézusért türenek és szenvednek, Ugyancsak innen tanulságot meríthetünk cselekedeteinkre s érzéseinkre nézve, ha megszívleljük ama tanításokat, melyek arra intenek, hogy a gonoszoknak ne álljunk ellene gonosszal, hanem hassunk rájuk jósággal, a perlekedőkre türelemmel, az erőszakosokra engedékenységkel, a szükölködőkre áldozatkészséggel, irigyeinkre és ellenségeinkre szeretettel, mert csak így leszünk a mennyei atyának fiai, ki az ő napját feltámasztja mind a gonoszakra, mind a jókra s esőt ad mind az igazaknak, mind a hamisaknak. Ha a keresztyén világ alapelvét, a szeretet nagy parancsát követjük, akkor leszünk a mennyei atyához hasonlóak s hogy ezt elérhessük ne földi bál-

vány legyen imádásunk tárgya, hanem vegyük példányképpül a legtökéletesebb szeretetet a Krisztust, ki még a keresztfán is így imádkozék ellenségeiért: Atyám bocsásd meg nekik, mert nem tudják mit cselekesznek! A szeretetet dicsőíti Pál apostól, a ki azt hirdeti, hogy az ember lelke szeretet nélkül élettelen tárgy, elméje értéktelen semmi, szive tátongó üresség. S ha ezen tanításokat megszívleljük, úgy Krisztus egyenes parancsának teszünk eleget, ki azt mondta: »A mint én szeretlek titeket, úgy szeressétek ti is egymást. Erről ismerik meg mindenek, hogy én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretenditek. Krisztus a szenvedésben is példányképünk, mert onnan is a szeretet és türelem tökéletességének ereje sugárzik lelkünkben, meg van írva, hogy a méltatlanul szenvedők kedvesek isten előtt s épen erre vagyunk hivatottak, mert Krisztus is, ki bünt nem tett szenvedett érettünk, meghalt a keresztfán a mi bűnünkért, hogy mi éljünk az ő sebeivel szerzett igazságnak s a bosszuállást Istenre hagyta, ki egyedül tud igazán itélni. S a Krisztussal való szenvedésnek jutalma az, hogy az ur látja az igazakat és hallja az ő könyörgéseiket, de elfordul a gonoszaktól, azonban az igazságért szenvedőknek boldogságot ad, mert jobb a jó cselekedetekért szenvedni, ha Isten úgy akarja, mint a gonosszságért. Krisztus is így szenvedett s meghalt testben, de a lélek által megelevenített és örökké élni fog.

(Folyt. köv.)

lal el: éppen az a nagy szerencse, hogy Krisztus ember fia volt. Mert mi az istenit csak az emberben szemlélhetjük. Egyfelől láthatjuk benne Isten végtelen jóságát, szeretetét és igazságát, melyet előtte nem láttunk és nem ismertünk; másfelől egy felséges példa áll előttünk is, hogy miképpen éljünk. —

Amit Isten tőlünk, országának polgáraitól kíván: az nem lehetetlen dolog. Jézus maga mondja: *példát adtam nektek, hogy úgy cselekedjétek, amint én cselekedtem.* A földi élet utait nekünk is meg kell járnunk. Nehéz utak, ha magunk egyedül haladunk. Könnyű, szép és gyönyörűsége, ha Jézussal együtt megyünk. Szerencse, hir, dicsőség el nem kábit: ha reá nézünk, mert tudjuk, hogy annál nagyobb dicsőség várakozik reánk az Atyánál. De, a halál se csüggeszt, mert azt is tudjuk, hogy ezen át kell mennünk, mint az Isten Fiának, ha az ő dicsőségéből részt akarunk venni. Jézus életének utolsó órai ezeket az igazságokat hirdetik nekünk. (Olvasandó: Máthé XXI. 1—16. XXVI. és XXVII. rész.)

Hazai krónika.

— 1903. márczius 30. —

Országgyűlés. Az elmúlt hét sem vitte előbb a katonai javaslatok sorsát, sőt kedvezett az obstrukciónak, mert *márczius 23-án* napirend előtt folytatták a rendőri vérengzések dolgát. Különösen *Eötvös* Károly támadta élesen a kormányt, hogy miért nem irtsák ki azt a szellemet, mely mindig ellenkezésbe jön a nemzet kegyeletes érzelmeivel, különösen pedig a Kossuth Lajos tiszteletével. — *24-én* ismét csak a rendőrség foglalkoztatta a Házat. Aztán ülés végén br. *Kaas* Ivor, a néppárt luheránus képviselője az iránt intézett kérdést a miniszterelnökhöz, hogy igaz-e, hogy a szocialisták vezetője, Bokányi Dezső titkos fizetést huz a rendőrség pénztárából? Ezt azért kérdezte *Kaas* Ivor, mert a szocialisták erősen megtámadták a néppártot, az Ugron-pártot és a csuhásokat. *Széll* Kálmán azt feleli, hogy ő nem paktál a szocialistákkal. *Bartha* Miklós szintén neki ront a szocialistáknak, hogy miért merték őket pellengére állítani. — *26-án* csupán két szónok beszélhetett a katonai javaslatok ellen *Chernel* Gyula és *Sturmann* György. A többi időt névszerinti szavazások és interpellációk vet-

ték igénybe. — *27-én* *Zichy* Jenő gróf indítványt nyújtott be, hogy a napirend megállapításához ne 100, hanem 40 képviselő jelenléte kívántassék meg. Természetes, hogy örültek az indítványnak, mert így jobban lehet mulasztani. *Visontai* Soma meg azt indítványozza, hogy a rendőri vérengzések dolgában indítsanak bünvádi eljárást a rendőrség ellen. Felesleges, azt feleli *Széll* Kálmán, mert ő már utasította a rendőrséget, hogy az iratokat, a vizsgálat befejezése után tegyék át az ügyészséghez. A javaslatok ellen *Thaly* Kálmán beszélt, meggyőzően bizonyítván, hogy e nemzetnek joga van az önálló magyar hadsereghez. *Pichler* Győző a rendőrség dolgában interpellált, hogy a vizsgálat ellenőriztessék. *Széll* Kálmán azt

feleli, hogy intézkedett, hogy minden napvilágra jöjjön. *28-án* *Polczner* Jenő és *Luby* Géza beszéltek a javaslatok ellen. *Bartha* Ödön azt kérdi a miniszterelnöktől, hogy van e tudomása arról, hogy Zágrábban a magyar czimert letépték és sárba tiporták. *Széll* Kálmán maga is elítéli a zágrábi zavargást és azt igéri, hogy a czimer gyalázókat szigoruan meg fogja büntettetni.

Világkrónika.

Maczedóniában a magyar-osztrák és muszka nagyhatalmak együttes közbenlépésére, a török szultán megkezdte a tisztogatást. Erélyes rendszabályokat igyekszik életbe léptetni, hogy a polgárság nyugalma s főleg a keresztyénség védelme biztosítva legyen. A munka nehezen megy. A bátor felkelők nap-nap után ellenállanak. E miatt számtalan

összeütközés volt már a török katonák és felkelők között.

A **bolgár miniszterium** beadta lemondását, mert a hadügyminiszter 10 millió frankot kért katonai célokra. A miniszterium többi tagjai ezt nem fogadták el. Más hadügyminiszter után néztek egy tábornok személyében. De ez is, mint katona, csak úgy vállalta volna el a miniszterséget, ha megadják a tíz milliót. A miniszterium ebbe se egyezett bele, inkább lemondott. (Vajjon nálunk nem az lesz az obstrukció vége?)

A **muszka czár** Szerbiának 6 millió töltényt ajándékozott. Nem régen egy néhány millió ismétlő puskát is adott volt.

A **karthausi szerzetesrend** Párisban kér-

vényt nyújtott be a kamara elé, melyben letelepedési engedélyt kért. Kérésüket 338 szóval, 231 ellenében elvetették.

A tudomány vivmányai. Egy kissé különösen hangzik, de amaz örvendetes hírről tudósítanak a lapok, hogy egy francia orvos olyan készüléket talált föl, melyet, ha a vakok szemükre illesztenek, tökéletesen látnak. Egy amerikai tudós pedig egy más készülékkel azt érte el, hogy a siketek jól hallanak. Mindkét találmány azon alapszik, hogy a szem és a fül csak eszközök a látáshoz és halláshoz, de a látás és hallás az agy által történik. Az új találmányok a fényt és hangot az agygyal közvetítik, s innen magyarázható ki, hogy a vakok látnak, a siketek hallanak. Ha e két találmány beválik, igen nagyot nyer a vak-ság és siketség által sujtott szenvedő emberiség.

Egyházi élet.

Az „erdélyi püspöki“ czim. Megemlékeztünk volt annak idején ama sérelmes miniszteri rendeletről melyet Magyarország vall. és közoktatásügyi minisztere adott ki az »erdélyi püspöki« czim kérdésében. Ugyanis, a gyulafehérvári római katolikus püspök azt kérte a minisztertől, hogy rendelje el, hogy őt történelmi alapon »erdélyi püspök«-nek hívassák. A miniszter ezen czim használatát el is rendelte. Ezzel aztán sérelmet követett el a református és más vallás felekezetek ellen. Mert daczára annak, hogy törvényeinkben több helyen ki van mondva a bevett felekezetek közötti teljes jogegyenlőség: ez a czimzés mégis azt jelenti, hogy Erdélyben nincs más vallás, más felekezet, mint a római katolikus vallás és nem létezik több püspök, csak a római katolikus püspök. A katolikus egyház hitcikkei legalább nem ismernek más egyházat, s püspökeinket sem tekintik püspököknek. Az erdélyi ref. egyházkerület Igazgató Tanácsa felirt a miniszterhez e sérelmes rendelet ellen, hogy vonja vissza. Nem tette, hanem azt válaszolta, hogy ő nem akart sérelmet elkövetni, és kijelenté, hogy az »az erdélyi püspöki« czim mellett az »erdélyi róm. kath. püspöki« czim is használható. Tehát egy czim helyett adott a kath. püspöknek két czimet. Így került az ügy ismét napirendre, mert a Ház kiadta a kérvényt a miniszternek; az meg leküldötte lg. Tanácsnak. Most ismét egy hatalmas védelmi feritatot intéz egyházkerületünk a képviselőházhoz, hogy az »erdélyi püspöki« czim használatát szüntesse meg. Kimutatja ez az okirat, hogy az erdélyi püspöki czimet csak akkor használtak, mikor még reformáció nem volt, s így másfelekezet sem létezett, mint keresztyén katolikus. De 1556-ban az »erdélyi püspökség« megsemmisített vagyona elvéteztett. Nem is volt a katolikusoknak 1715-ig Erdélyben püspökjük; akkor aztán állítanak fel egy új püspökséget, mely 1744. évi VIII. törvényzikkkel »erdélyi róm. kath. püspökség« czimmal törvénybe is iktattatott. Azután is, közokiratokban, törvényekben, így szerepel. Mikor Ő Felsege gr. Majláth Gusztávot, a néhai püspök mellé helyet-

tesnek kinevezte, azon okiratban is »erdélyi róm. kath. püspöki« czim említettik. A jog egyenlőség azt kívánja, hogy a gyakorlatban is így legyen. Ezt pedig csak a törvényhozás teheti meg. Kerületünk felirata így végződik: »Mi a békesség fenntartása érdekében megtettük köteleességünket. Ez a kérvény utolsó lépés, melyet ez ügyben tehetünk. De, ezzel egyszersmind minden felelősséget is elhárítottunk magunktól.« Tehát, most az országgyűléstől függ, hogy beigazolja, van-e ebben az országban a felekezetek között jog egyenlőség vagy nincs.

A kolozsvári farkas-utcai ref. templom részére igen szép nemzeti színű lobogót készített több ref. leányka. Igen szép jele ez az egyház iránti ragaszkodásnak, hithűségnek. Egyházunk súlyos megpróbáltatás alatt áll. Őseink sokat szenvedtek, áldoztak, hogy az evangelium szabadságát, a Krisztus igaz tartományát fenntarthassák. A szép örökség csak úgy tartható meg, ha az ifjuság lesz annak erős kősziklája. Legyen az a zászló pecsétje a kolozsvári mindkét nembeli ifjuság részéről az egyház- és hazaszeretnek.

Véráldozatok a perzsa vallásban. Még ma is divatba van sok vallásban az irtoztató véráldozat. A kiömlő vérről az Istenségnek akarnak kedveskedni. Bizonyosság erre egyik perzsa ünnep, melyet a tulbozgo mohamedánok, a próféta unokájának, Mahomed Husszeinek emlékére tartottak. Az ünnepség 10 napig tart. Az első kilencz napon különféle kínzásoknak vetik alá magukat, bőjtölnek, hajukat lenyirják, hogy így előkészítsék magukat a nagy ünnepi szertartásra, a véráldozatra. A tizedik nap reggelén hatalmas tömegekben gyülekeznek a nép a főváros utcáin s folytonosan valami szomorú, egyhangú gyászdalokat dalolnak, amelybe időnként fájdalmas felkiáltásokat vegyítenek. A menet élén egy fiatal fehér ruhába öltözött gyermek lovagol aranynyal és bársonnyal gazdagon díszített arabsméhen. Egész nap az utcákon hullámanak fel a alá míg csak a nap le nem száll a várost övező hegyek mögött. Ekkor felvonulnak a legmagasabb csucsra s ott 3 körben helyezkednek el. A külső kört a katonaság képzi, akiknek feladata a fanatizmusában megvadult tömeget megfékezni, nehogy forrongásra ragadtassa magát. A második kört a gazdag és tekintélyes rajongók képezik, míg a harmadik a belső körben a legfanatikusabbak foglalnak helyet. A kör közepén örömtüzek égnek. Az emberek összefogózkodva, adott jelre arcra borulnak s ismét azokat a fájdalmas dalokat kezdik énekelni. Az emberek késekkel felvágják testüket s vérük ömlése közben hálaadó imákat dalolnak. Ekkor megjelenik a fehér ruhába öltözött gyermek és ő is felmetszvére ereit, addig engedi folyani, míg csak fehér ruháját vörösre nem festi. Ezzel véget ér az ünnepség, amit évről-évre meg szoktak ismételni. Bizony messze van még ez a vallás attól a követménytől, melyet János evangelista evangeliuma IV. részének 24-ik versében felállít az Isten imádsára nézve.

A kiselejtezt ünnep. Az orosz földművelésügyi miniszter a mezőgazdasági ipar szük-

ségelei tárgyában tartott tanácskozás folyamán azt az eszmét vetette fel, hogy intézkedéseket kellene tenni az ünnepek nagy számának a mezőgazdaságra való káros hatása ellen. Rámutatott arra, hogy az orthodox lakosságnak sok helyen 120—140, sőt még több ünnepe van és ezek az ünnepek épen a mezőgazdaságra nézve legfontosabb időszakban, áprilistól decemberig vannak. Sok ünnep egyáltalán nem is egyházi törvényeken, hanem régi helyi szokáson alapszik. A birodalmi tanács külön tárgyalta ezt a dolgot és elhatározta, hogy javaslatot fog kidolgozni, amely szerint a törvény nem tiltja az önkéntes munkát az ünnepnapokon. Azonkívül a színódust megkeresik, hogy utasítsa a papságot, hogy a népet minden alkalommal világosítsa fel a keresztyén ünnepek valódi jelentőségéről. A rendőrséget és a falusi hatóságokat is figyelmeztetni fogják, hogy nincs joguk a lakosságnak ünnepnapokon megtiltani az önkéntes munkát.

Nagypéntek.

Nagypéntek a vértanuság napja,
Fiát az Isten keresztre adja;
Ekkor győzött a gonoszság, vétek,
S ti vértanuk, így örökké éltek!

Ne félj attól, ki a testet öli,
A szellemet az ég felöleli,
Hogy tündököljön, mint nap az égen:
Sorsom talán ez lesz egykor nékem!

Nem félek hát a bün fiaitól,
A mig szívem eszményekért lánkol,
Legyen vértanuság földi éltém;
Megnyeri jutalmát szenvedésem!

Föl a zászlót, mit szabadság lenget!
Diadalra juttat eszményeket
Az Isten, ki a világ felett áll:
Nem győzhet akkor soha a halál!

Megyek így hát előre pályámon,
Győzzek vagy bukjak én a világon;
Diadalom a vértanuk napja:
Mi fényével egykor beragyogja!

H. Szántó István.

Kegyesség útja.

— A vallástételről. —

Volt egy Asmodeusz nevű király, kinek ilyen végzése volt, hogy a mely gonosztévő az ítélő bíró előtt olyan igazságot mondana hármát, melynek ellene nem szólhatnának, szabaduljon fel a büntetésből és annak sem maga, sem jószágja el ne veszne.

Történt azonban, hogy egy vitéz vétekbe esvén, elszaladott és a pusztában lakott egy barlangban, ahol annál több rosszat cselekedett, fosztogatván a jövő-menőket. Mit megsokalván a bírák, lest vetettek néki és megfogtván, kötözve

viszik az ítélőszék elébe. Kinek mond a bíró: Barátom, tudod-e a törvényt? Kinek felel a vitéz. Tudtam, uram! hogyha meg akarok szabadulni, három igazságot kell mondanom. Kinek felel ismét a bíró: No lássad, vagy a törvénynek tégy eleget, vagy életeddel kell ma fizetned.

Mond azért ma a vitéz: Hallgassanak mindnyájan az én szómra; mert ezt igazán merem mondani, hogy én teljes életemnek idejében bűnös voltam, kinek ellene a gyülekezet sem szólhat; mert ide sem hoztak volna, ha bűnös nem lettem volna. Mond a bíró: Immár szólj más igazságot. Kinek mond a vitéz: Én felette igen sajnálom, hogy ilyen rossz állapotra jutott ügyem. Kinek felel a bíró: Bizony azt elhiszem, barátom! Harmadikat azért lássuk, mit mondanál? Mond arra: vajha megszabadulhatnék, nyilván szabad akaratom szerint soha többször ide veszedelemre nem jönnék.

Mond ezekre az ítélőmester: ezekben mind igazat mondtál, magad szabadulására elég igaz voltál, most az egyszer még menj el és járj békével.

Ennek magyarázata:

Igy van dolga a bűnös embernek, kinek a Krisztus büntetést rendelt ugyan, de ha az Isten kegyelmessége által megfogtván, a bíró elébe mégyen és az egyházi embernek igazságot szól, mely ellen semmit az ördög nem mondhat, bocsánatot nyer és örök életet. Az első igazmondása azért légyen büneinek igaz töredelmességéről való megvallása és akkor gonosz embernek vallja magát. Másodszor: vallja meg, hogy igen sajnálja abban a bűnös állapotban való létét; olyan nagy Urat, ugymint az ő teremtetőjét, megbántván. Harmadszor: tégyen fogadást, hogyha bocsánatot nyerhet ez uttal, soha többé szabad akarata szerint a bűnnek fertőjére vissza nem tér. Ebben a formában Isten rendelkezéséből szabadulás engedtetett a bűnös embernek.

Életigazságok.

A *hálátlanság* az emberi jellemnek egyik legrutabb vonása.

Büszkeségünkkel csak ostobaságot árulunk el.

A *hiúság* nevetségessé tesz embertársaink előtt.

Dölyfösség a bukás kezdete.

Ravaszsággal még barátaink bizalmát is eljátszodjuk.

Az *irigység* a nemes érzések hiányára vall.

F. Á.

Mai képünkhöz.

Ki ne emlékeznék a hős Szondy Györgyre, Drégely várának bátor védőjére? Ali budai basa 1552-ben, 12 ezer emberrel kezdte ostromolni a kis drégelyi várat, melyet Szondy György, a vár kapitánya csupán 146 vitéz magyarral védelmezett.

Több rohamot vissza vertek, de a nagy ostromot a vár gyenge falai nem állották ki. Ekkor Szondy magát meg nem adva, az ellenség falán próbált áttörni, de hasztalan, mert a török fegyverek áldozata lett. Társaival, mint hős úgy halt meg. Ali basa is megbecsülte vitéz ellenfelét. Hült teteit nagy hitettséggel temettette el, s sirjához zászlós kapját állított. Képünk a drégelyi hőst, Szondyt ábrázolja; hősi halála a hazaszeretetet ápolja.

Vegyes hírek.

Ugron Gábor almakeréki 3800 holdas birtokát márczius hó 27-én árverezték el. A 450 ezer koronára becsült birtokot az almakeréki szövetkezet 320 ezer koronával vette meg. A vételárból elsőhelyen a Pesti Hazai Takarékpénztár 300 ezer koronás követelését egyenliti ki. Az Ugron-banknak is be volt kebelezve harmadik helyen a birtok 400 ezer koronáig, de ettől egészen elesett. Ugy hírlik, hogy a szászok telepítvényeseket helyeznek el a Ugron-féle birtokon.

A **budapesti szocialisták** közelebből nagy népgyűlést tartottak és tiltakoztak a katonai javaslatok, valamint a rendőrség vérengzése ellen. Volt ezenkívül még egy meglepő pontja is a gyűlésnek, **Bokányi Dezső** szocialista vezér erősen kikelt a francia szerzetesrendek beözönlése ellen. Elmondja ezeknek a visszaéléseit, s bizonyításul éppen egy hazai esetet is elbeszél, amely csak most történt **Mühlfeit** Máriával, aki 22 évig volt a kőszegi zárda francia nyelv- és zongora tanítónője. Aztán, egyszerűen kirakták a szűrét. Ezt megelőzőleg, öt hétig hidegszobába zárva böjtöltették, csak a kertésznek és egy más apácának köszönhette, hogy étlen-szomjan el nem pusztult. Vele együtt elcsapták a kertészt és ama másik apácát is. A gyűlésen jelen volt **Mühlfeit** Mária is és beszédet tartva, megerősítette Bokányi szavait. A zárda igazgatósága tagadja ezt a dolgot, aminthogy kötelessége is tagadni.

II. Rákóczy Ferencz, a nagy magyar szabadsághős születésének márczius 27-én volt 227 éves fordulója.

Vesztett róka. Szászrégenel szomszédos Radnótfája községben Matskási István földbirtokos kastélykertjébe a napokban betévedt egy vesztett róka. A kastélyban levő kutyák minden oldalról rátámadtak. Kelemen Péter inas lesietett a kertbe, hogy a rókát megfogja, de a dühös állat ráugrott és iszonyatosan megmarta a balkezét. Kis János kertészlegényt is megmarta a róka. Időközben összefutott az egész cselédség és agyonverte a vesztett állatot. A megmarta két legényt felvitték a budapesti Paesteur-intézetbe.

Egy bölcs község. Seregélyes, dunántuli községről van szó. Állatorvost akartak választani a seregélyesiek. Két pályázó akadt. Egyik Krausz Béla, másik Hegedüs József. A választás napján Krausz ur személyesen is megjelent a községben. Tetszett is volna, ha egy kicsit nagy nem lett

volna az orra. Bizonyosan zsidó — így okoskodtak, zsidóra pedig nem szavazunk. Nem is szavaztak, hiába ajánlotta a szolgabíró Krauszt, hanem megválasztották Hegedüst, kinek jó magyar neve van. A választás után áldomás volt. Megjelent azon Krausz is és felköszöntötte az új kollégát. Gratulált a seregélyesieknek, hogy őt saját vérüket és hitfelüket kibuktatták és megválasztottak egy zsidót. Ekkor nyílt ki a bölcs seregélyesiek szeme. Hegedüs ur csak egy koronás magyar. Most már az ők orruk nyulott meg, de már késő volt, a zsidó állatorvossal kellett, hogy megelégedjenek.

Eltűnt tanító. Régenhold József lippai tanító József napja alkalmából felköszöntötte Minde József községi bírót, s az nap este óta nyomtalanul eltűnt. Valószínűnek látszik, hogy Régenhold a névnap italokból tulságosan ivott s borközi állapotban a Marosba esett. Ez azért látszik valószínűnek, mert Minde bíró a Maros partján lakik s a tanító kalapját a folyó partján találták meg. Régenhold nős ember és hét kis árva gyermeke maradt.

Ritka vendég. A zólyomi állomáson egy bika kiszabadult az érkező vonatból s beszáguldva a városba egyik vendéglőbe berontott. Itt minden ételt, italt felboritva hosszas lakmározást vitt véghez, aminek csak nagy nehezen tudtak véget vetni. A vonaton megéhezett bikát sikerült ismét kocsijába szállítani. Nyugodt gyomorral folytatta utazását.

Elrepült kétfejű sas. A nagyszebeni lovagló iskola kapujáról márczius 16-án éjjel elrepült a kétfejű sas. Hogy ki repítette el, keresik, de még nem akadtak rá.

Aranylelet. A fogarasmegyei Felsőkomána község egyik erdejében egy kis csermelyforrás még a múlt év nyarán aranytermő helyre vezetett egy odaváló egyént, aki ásni kezdett azon a helyen és több darab aranytartalmu kőzetet talált. A helyet azóta szakértő mérnökkel megvizsgálták s valószínű, hogy már az idei tavaszon megkezdik a rendszeres aranykeresést.

Szárazság. Egész márczius hónapban sem hó, sem eső nem volt. Magyarország déli részén már is észlelhető az eső hiánya. Sok helyen a vetéseket a kipusztulástól féltik. Azon a vidéken nagy havazások sem voltak, úgy hogy a múlt telet ott a száraz telek közé sorozták.

A »Vasárnap« szeretet munkája.

Az özvegy asszony fillérei. Egy székelyudvarhelyi özvegy asszony két koronát küldött szerkesztőségünkhöz, hogy juttassuk a szászsebesi és kolozsvári templomok építésére. Köszönettel nyugtázzuk és a még begyűlő adományokkal rendeltetése helyére küldjük. »Mikor pedig te adogatsz alamizsnát, ne tudja a te balkezed, mit cselekszik jobb kezed. Hogy a te alamizsnád titkon legyen: a te Atyád pedig, a ki te reád néz titkon, megfizeti neked nyilván«. (Máth. VI. 34.)